

Hem>Dina rättigheter>Brottsoffer>Rättigheter för brottsoffer per land

Rättigheter för brottsoffer per land

Finland

Brottsoffer är den som utsatts för en handling eller underlåtelse som utgör brott enligt finsk lag. Som brottsoffer har man vissa rättigheter före, under och efter domstolsförandet.

Brottmålsprocesser i Finland inleds med en förundersökning som vanligtvis genomförs av polisen. I detta skede fastställs om ett brott faktiskt har begåtts, under vilka omständigheter det har begåtts och de berörda parternas identitet. Omfattningen på den skada som brottet förorsakat och brottsoffrets anspråk undersöks också.

Om tillräckliga bevis finns för att en brottslig handling har begåtts, väcker åklagaren åtal och för ärendet till domstol. Under rättegången prövar domstolen bevisen och dömer antingen den tilltalade eller fastställer att denne inte är skyldig. Brottmålsprocessen kan fortsätta om någon av parterna överklagar beslutet till högre instans.

Via följande länkar hittar man relevant information.

1 – Mina rättigheter som brottsoffer

2 – Brottsoffret och Mina rättigheter under förundersökningen

3 – Mina rättigheter efter rättegången

4 – Ersättning

5 - Min rätt till stöd och bistånd

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

1 - Mina rättigheter som brottsoffer

Vilken information kan jag få från myndigheten när brottet har inträffat (t.ex. från polisen, åklagarmyndigheten) men innan jag anmäler brottet?

 Broschyren *Information om brottsoffrets rättigheter* från Finlands justitieministerium innehåller information om frågor som ett brottsoffer har rätt att få information om av myndigheterna. I broschyren redogörs kortfattat bl.a. för hur man anmäler ett brott, stöd till brottsoffer, juridisk hjälp, möjligheten att få skydd, hur man söker ersättning, rätten till tolkning och översättning av handlingar samt medling i brottmål. Broschyren kan skrivas ut och är avsedd att delas ut till brottsoffer. Den kan också användas som stöd speciellt i polisens och andra förundersökningsmyndigheters informationsverksamhet. Även rättsliga myndigheter och instanser som tillhandahåller stöd till brottsoffer eller annars har kontakt med dem kan utnyttja broschyren i sin verksamhet.

Uppgifterna kan variera beroende på brottsoffrets behov, de personliga omständigheterna och brottets art.

Jag bor inte i det EU-land där brottet ägde rum (EU-medborgare och icke EU-medborgare). Hur skyddas mina rättigheter?

Du kan få stöd och råd även om brottet har begåtts i ett annat land. Om du har blivit utsatt för ett brott i ett annat EU-land får förundersökningsmyndigheten i vissa fall överföra din polisanmälan eller en redan inledd förundersökning till myndigheterna i det andra EU-landet. Detta är exempelvis möjligt om brottet är grovt eller om du inte kunde göra polisanmälan i det land där brottet begicks. När det gäller grova brott kan en överföring till länder utanför EU också övervägas.

Om du har blivit utsatt för människohandel har du rätt till stöd från hjälpsystemet för offer för människohandel, även om brottet begicks i ett annat land.

Åklagaren beslutar om huruvida en förundersökning ska inledas av misstänkt människohandel i Finland.

Vilken information ska jag få om jag anmäler ett brott?

Polisen och andra förundersökningsmyndigheter lämnar information om stöd till brottsoffer, hur man anmäler ett brott, juridisk hjälp, möjligheten att få skydd, hur man söker ersättning, rätten till tolkning och översättning, medling i brottmål, rätten att få information om domstolsbehandlingen, rätten att få uppgift om frigivning av en fånge eller en häktad, hur man anför klagan över myndigheternas handlande, förfarandet när någon råkar ut för brott i ett annat land än den stat där denne är bosatt i samt kontaktuppgifter för frågor om ärendet. Dessa rättigheter beskrivs i **broschyren *Information om brottsoffrets rättigheter***.

Ovanstående information kanske inte lämnas när du polisanmäler brottet, särskilt inte om du anmäler brottet på nätet. Polisen upplyser dig om dessa rättigheter när du förhörs. Förundersökningsmyndigheten underrättar dig alltid om din polisanmälan inte leder till någon förundersökning eller om förundersökningen läggs ned eller avslutas.

Har jag rätt till kostnadsfri tolkning eller översättning (när jag kontaktar polis eller annan myndighet eller under utredningen och rättegången)?

Du har rätt att använda finska eller svenska under förundersökningen och rättegången. Om du är same har du rätt att använda samiska inom samernas hembygdsområde. Myndigheterna ska vid behov ordna tolkning. Om du inte talar något av Finlands officiella språk har du rätt att använda ett språk som du behärskar i alla situationer som hänför sig till brottsutredningen. Vid behov ska myndigheterna ordna tolkning till ett språk som du behärskar. Myndigheterna ska också ordna tolkning under utredningen och rättegången om du använder teckenspråk eller om du behöver tolkning på grund av hörsel- eller talskada. En tolk har tystnadsplikt. Tolkens arvode betalas av staten.

Du kan be om översättning av vissa centrala handlingar. Översättningen kan ges muntligt om inte tryggheten av rättsskyddet kräver skriftlig översättning. I vissa fall kan man översätta en del eller ett sammandrag av en handling för dig.

Under förundersökningen har du rätt att få en översättning av den skriftliga bekräftelsen på polisanmälan, av beslutet att lägga ned förundersökningen och vid behov av andra handlingar som är väsentliga för ärendet. Av åklagaren kan du få en översättning av beslutet att inte väcka åtal.

I domstolen har du rätt att få en översättning av domen, av underrättelsen om tidpunkten och platsen för sammanträdet samt vid behov av andra handlingar som är väsentliga för ärendet.

Hur ska myndigheten se till att jag har förstått (om jag är ett barn eller har en funktionsnedsättning)?

Myndigheterna ska också ordna tolkning under förundersökningen och rättegången om du använder teckenspråk eller om du behöver tolkning på grund av hörsel- eller talskada.

Broschyren *Information om brottsoffers rättigheter* finns också på lättläst svenska. Broschyren *Om du blir utsatt för ett brott* finns både på lättläst svenska och på teckenspråk.

Utredare av brott mot barn har fått särskild utbildning, bl.a. om hur man bemöter och förhör ett barn i straffrättsliga förfaranden. I vissa fall kan barnet också förhöras av en psykolog som är specialiserad på att förhöra barn.

Stöd till brottsoffer

Vem ger stöd till brottsoffer?

Du kan behöva läkarhjälp eller andra social- och hälsovårdstjänster, såsom socialjour, sjukhusvård samt fysisk och psykisk rehabilitering. Du kan utnyttja dessa tjänster på samma villkor som andra klienter.

Många organisationer erbjuder stöd, råd och vägledning för brottsoffer. Brottsofferjouren bistår i samband med alla slags brott och det straffrättsliga förfarandet, och ger råd om hur offret kan utnyttja sina rättigheter. Offer för våld i nära relationer kan få skydd och stöd på skyddshemmen. På vissa orter erbjuds särskilt stöd till offer för sexuellt våld och kvinnor med invandrarbakgrund. Det finns ett separat hjälpsystem för offer för människohandel. Du kan få del av dessa tjänster på vissa villkor.

Du kan kontakta stödtjänsterna även om du inte anmäler brottet. Om du ger ditt tillstånd, kan polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet förmedla dina kontaktuppgifter till stödtjänsten, som sedan kontaktar dig.

Hänvisar polisen mig automatiskt till brottsofferstödet?

Om du behöver särskilt skydd eller om det krävs på grund av brottets art eller dina personliga omständigheter kommer polisen, med ditt tillstånd, förmedla dina kontaktuppgifter till en stödorganisation. Polisen bör lämna information om det stöd som finns tillgängligt för offer för människohandel och kan, med ditt tillstånd, föreslå att du får del av hjälpsystemet för offer för människohandel.

Hur skyddas min personliga integritet?

För att skydda din integritet får domstolen under vissa omständigheter behandla ärendet utan åhörare samt förordna att rättegångshandlingarna och domen i behövliga delar ska sekretessbeläggas. Du kan begära detta av domstolen. I vissa fall kan domstolen också förordna att din identitet sekretessbeläggs. Detta gäller bland annat sexualbrott.

Måste jag anmäla ett brott innan jag kan kontakta brottsofferstödet?

Nej, det måste du inte.

Personligt skydd om jag är i fara

Vilka typer av skydd finns?

I vissa fall kan du under rättegången höras bakom insynsskydd, via videoförbindelse eller utan att den tilltalade eller några åhörare närvarar. Förhöret med dig kan i vissa fall, exempelvis om du är under 18 år, tas upp på video och inspelningen användas som bevis vid rättegången.

För att skydda din integritet får domstolen under vissa omständigheter behandla ärendet utan åhörare samt förordna att rättegångshandlingarna och domen i behövliga delar ska sekretessbeläggas. Du kan begära detta av domstolen. I vissa fall kan domstolen också förordna att din identitet sekretessbeläggs. Detta gäller bland annat sexualbrott.

Domstolen överväger arrangemangen och skyddsåtgärderna som behövs vid rättegången från fall till fall med beaktande av att de rättigheter som hör till försvaret inte får begränsas. Därför kan domstolens avgörande avvika från en tidigare bedömning.

I allvarliga hotsituationer kan offret ansöka om hemlighållande av kontaktuppgifter, spärrmarkering, besöksförbud eller till och med om ändring av namnet eller personbeteckningen. I de allvarligaste fallen kan du få del av ett vittnesskyddsprogram. För att få mer information om detta kan du kontakta myndigheterna eller stödtjänsterna. Om du är skyddad av besöksförbud, flyttar till ett annat EU-land och upplever dig ha behov av skydd även där, kan du begära en europeisk skyddsorder av den domstol som förordnade besöksförbudet.

Om du är eller riskerar att bli utsatt för våld i nära relationer kan myndigheterna tillsammans utarbeta en skyddsplan för dig som ett led i ett multiprofessionellt riskbedömningsmöte (MARAK).

Om du är offer för människohandel har du rätt till skyddat boende, som kan omfatta särskilda säkerhetsarrangemang på olika nivåer. I allvarligare situationer kan din säkerhet säkerställas i en särskild enhet för skyddat boende samt genom teknisk utrustning eller säkerhetstjänster. I de allvarligaste situationerna kan du få del av ett vittnesskyddsprogram. Hjälpsystemet för offer för människohandel drivs av myndigheterna och används vid behov för att hjälpa polisen att skydda dig.

Vem kan ge mig skydd?

Polisen bedömer ditt skyddsbehov och vilka åtgärder som krävs om du är hotad. Vilken myndighet som beslutar om skyddet beror på åtgärderna i fråga (se ovan). För att få mer information om skyddsåtgärder kan du kontakta myndigheterna eller brottsofferstödet.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas igen av gängningsmannen?

Myndigheterna bedömer dina specifika skyddsbehov under förundersökningen och rättegången samt avgör vilka skyddsåtgärder som krävs. Syftet med skyddsåtgärderna är att skydda dig mot ytterligare lidande, skrämsel eller hämndåtgärder under förundersökningen och rättegången. Bedömningen görs tillsammans med dig, med beaktande av dina personliga egenskaper och omständigheter samt brottets art.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas genom det straffrättsliga systemet (under utredningen och rättegången)?

Myndigheterna bedömer dina specifika skyddsbehov under förundersökningen och rättegången samt avgör vilka skyddsåtgärder som krävs. Syftet med skyddsåtgärderna är att skydda dig mot ytterligare lidande, skrämsel eller hämndåtgärder under förundersökningen och rättegången. Bedömningen görs tillsammans med dig, med beaktande av dina personliga egenskaper och omständigheter samt brottets art.

Vilket skydd finns för mycket utsatta brottsoffer?

I allvarliga hotsituationer kan offret ansöka om hemlighållande av kontaktuppgifter, spärrmarkering, besöksförbud eller till och med om ändring av namnet eller personbeteckningen. I de allvarligaste fallen kan du få del av ett vittnesskyddsprogram. För att få mer information om detta kan du kontakta myndigheterna eller stödtjänsterna.

Finns det särskilda rättigheter för minderåriga?

Om du är minderårig (under 18 år) är du ett utsatt brottsoffer och kan därför behöva särskilda skyddsåtgärder. Du kan exempelvis skyddas genom att förhöret med dig tas upp på video under utredningen och inspelningen används som bevis vid rättegången.

Om du är minderårig kan du ha rätt till rättshjälp av staten. Om din vårdnadshavare misstänks för att ha begått ett brott mot dig ska en ersättare för denna vårdnadshavare utses för dig för det straffrättsliga förfarandet.

Om du är ett minderårigt offer för människohandel har du rätt till stöd från hjälpsystemet för offer för människohandel. Om du har utsatts för människohandel som barn utan uppehållstillstånd ska ett ombud alltid utses för dig, om du vistas i Finland utan vårdnadshavare eller annat ombud. Om du har utsatts för människohandel som barn, och du är finländsk medborgare eller har uppehållstillstånd, kan en ersättare för en vårdnadshavare utses för dig. Om förundersökningen inleds i Finland kan du som minderårig ha rätt till ett juridiskt biträde vars arvode betalas av staten.

En av mina familjemedlemmar har avlidit på grund av brottet – vilka rättigheter har jag?

Om ett brott leder till att offret avlider blir offrets familjemedlemmar enligt lagens definition målsägande, dvs. offer. De har då samma rättigheter som andra brottsoffer.

En av mina familjemedlemmar har utsatts för ett brott – vilka rättigheter har jag?

Offrets familjemedlemmar kan också få stöd till brottsoffer.

Ett minderårigt barn till en person som har utsatts för människohandel i Finland kan också få stöd från hjälpsystemet för offer för människohandel.

Kan jag få tillgång till medlingstjänster? På vilka villkor? Är jag säker under medling?

Vid brott kan medling ordnas om både offret och den misstänkta går med på det. Därtill förutsätts det att den misstänkta bekräftar händelseförloppet i huvudsak och att medling ligger i brottsoffrets intresse. Medlingen är gratis, konfidentiell och alltid frivillig. Den kan också avbrytas i vilket skede som helst. Utbildade, frivilliga medlare hjälper parterna i brottmålet att diskutera det inträffade och enas om gottgörande av de skador brottet orsakade samt om ersättning av skadorna till offret. Denna service ges på medlingsbyråerna över hela landet.

Parterna i medlingen har normalt rätt till biträde eller en stödperson vid medlingsmötena. Under vägledning av yrkeskunniga bedömer och säkerställer medlarna en säker kontakt mellan parterna och får vid behov skjuta upp medlingen. Medlingen ska skjutas upp om endera parten drar tillbaka sitt samtycke eller det finns skäl att tro att samtycket inte gavs frivilligt.

Var hittar jag lagstiftning om mina rättigheter?

Viktiga lagar om brottsoffers rättigheter i straffrättsliga förfaranden är förundersökningslagen (805/2011) och lagen om rättegång i brottmål (689/1997). Rätten till hjälp till offer för människohandel regleras av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011). Dessa och andra lagar återfinns online på <https://www.finlex.fi/sv/>.

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

2 - Brottsoffret och Mina rättigheter under förundersökningen

Du är part i rättegången om du yrkar på bestraffning eller ersättning för ett brott. Du kan också höras i samband med bevisupptagningen.

Om åklagaren har beslutat att inte väcka åtal har du rätt att själv väcka åtal.

Hur anmäler jag ett brott?

Du kan anmäla ett brott till polisen på brottsplatsen, på en polisstation eller, när det gäller ringa brott, online eller per telefon. Du har rätt att få en skriftlig bekräftelse av din polisanmälan.

Hur kan jag ta reda på vad som händer i ärendet?

Polisen ger dig kontaktuppgifter så att du kan följa upp ärendet.

Har jag rätt till rättshjälp (under utredningen eller rättegången)? På vilka villkor?

Du har rätt att använda ett juridiskt biträde för att göra polisanmälan samt vid förhör och rättegång. Biträdet kan vara en advokat, ett offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Låg- och medelinkomsttagare kan ha rätt att få rättshjälp av staten. Då betalas biträdet arvode delvis eller helt av staten. Du kan ansöka om rättshjälp hos en rättshjälpsbyrå eller via rättshjälps e-tjänster. Du kan också be en advokatbyrå eller en juridisk byrå ansöka om rättshjälp.

När det är fråga om våld i nära relationer, sexualbrott eller ett allvarligt brott mot offrets liv, hälsa eller frihet, kan domstolen förordna ett rättegångsbiträde och en stödperson för offret. Då betalar staten arvodet oberoende av dina inkomster.

Kan jag få ersättning (för att delta i undersökningen/rättegången)? På vilka villkor?

Om du kallas till domstolen för att utreda målet, har du rätt att få ersättning av statliga medel för de kostnader som resan till rätten orsakar. Du kan få dagpenning samt ersättning för resekostnader och ekonomisk förlust.

Kan jag överklaga om ärendet läggs ner före rättegång?

I fråga om åklagarens beslut att inte väcka åtal kan offret överklaga hos riksåklagaren, som har rätt att ta upp ärendet till ny åtalsprövning.

Kan jag behöva medverka i rättegången?

Ja, du kan medverka i rättegången som part i förfarandet. Du är part i rättegången om du yrkar på bestraffning eller ersättning för ett brott. Du kan instämma i åklagarens strafföreläggande eller yrka på något annat straff. Du kan själv söka ersättning från den tilltalade, eller också kan åklagaren ha framställt krav för din räkning.

Vilken är min officiella roll i rättssystemet? Kan jag vara eller välja att vara något av följande: målsägare, vittne, civilrättslig part eller privat åklagare?

Du är part i rättegången om du yrkar på bestraffning eller ersättning för ett brott. Du kan också höras i samband med bevisupptagningen.

Om åklagaren har beslutat att inte väcka åtal har du rätt att själv väcka åtal.

Vilka rättigheter och skyldigheter har jag i denna roll?

Du kan vara tvungen att personligen inställa dig i rätten, om detta krävs för att utreda målet. I detta fall har du rätt till ersättning från staten för de kostnader som detta orsakar.

Under rättegången måste du alltid tala sanning.

Kan jag göra ett uttalande under rättegången eller vittna? På vilka villkor?

Om du är part i förfarandet har du rätt att vittna. Vid huvudförhandlingen kan du lägga fram ditt krav och dess grunder, vittna och slutföra talan, då du kan yttra dig om den tilltalades skuld och det straff som bör utdömas.

Vilken information ska jag få under rättegången?

Du kallas till huvudförhandlingen om din närvaro krävs för att klargöra fakta i målet eller om du har meddelat rätten att du avser att göra yrkanden som inte har framställts av åklagaren.

Du har rätt att på begäran få information om tidpunkten och platsen för förhandlingen samt om domen i ett brottmål.

Har jag rätt att få tillgång till handlingarna i rättegången?

Ja. Om du är part i förfarandet har du samma rätt att få tillgång till handlingarna i rättegången som den tilltalade. I regel har du rätt att bli underrättad om innehållet i rättegångshandlingarna, även de som inte är offentliga.

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

3 - Mina rättigheter efter rättegången

Kan jag överklaga domen?

Du kan överklaga tingsrättens dom till hovrätten. I regel behöver du tillstånd till fortsatt handläggning för att en hovrätt till fullo ska pröva målet. Hovrättens dom kan överklagas till högsta domstolen. Du behöver besvärstillstånd för att överklaga till högsta domstolen. Detta beviljas endast på de villkor som anges i lag.

Vilka är mina rättigheter efter domen?

För vissa grova brott kan du begära att bli underrättad om frigivningen av en fånge eller en häktad (se nedan).

Har jag rätt till stöd eller skydd efter rättegången? Hur länge?

Organisationer för stöd till brottsoffer lämnar stöd och råd, även efter rättegången, så länge det behövs. Vid våld i nära relationer utarbetas en skyddsplan som ett led i en multiprofessionell riskbedömning. Detta är inte knutet till rättegångens avslutning.

Om du har utsatts för människohandel har du rätt till särskilt stöd från hjälpsystemet för offer för människohandel, men den upphör om det straffrättsliga förfarandet avslutas utan att någon fälls för människohandel genom ett slutligt domstolsbeslut.

Vilken information får jag om gärningsmannen döms?

Du har rätt att på begäran bli informerad om domen i ett brottmål. I domen anges påföljden för den tilltalade, däribland fängelsestraffets längd.

Parterna i straffrättsliga förfaranden får ett exemplar av domen. Du får inte reda på i vilket fängelse gärningsmannen sitter av sitt straff.

Vad får jag veta om gärningsmannen friges (också vid förtida eller villkorlig frigivning) eller rymmer?

För vissa grova brott kan du begära att bli underrättad om förövaren friges från fängelset eller häktet, eller rymmer eller, på vissa villkor, om förövaren annars avlägsnat sig från fängelset. Den som vill bli underrättad måste meddela förundersökningsmyndigheten eller åklagaren om detta.

Förundersökningsmyndigheten lämnar ytterligare information.

Du blir endast underrättad om det bedöms att detta inte utgör någon risk för fångens eller den häktades liv eller hälsa.

Kommer jag att bli delaktig i beslut om frigivning eller villkorlig frigivning? Kan jag göra ett uttalande eller överklaga?

Nej, du har inte någon sådan rättighet.

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

4 - Ersättning

Vilket förfarande finns för att yrka skadestånd från gärningsmannen (t.ex. rättegång, civilrättsligt krav)?

Krav på ersättning för ett brott behandlas normalt som en del av förhandlingen i ett brottmål i samma rättegång. Du måste meddela din avsikt att yrka skadestånd till polisen under förundersökningen eller, senast, i rätten.

Du får begära att åklagaren framställer ditt ersättningskrav för brottet i fråga i rätten. Det är bra att informera polisen om detta under förundersökningen.

Åklagaren kan framställa krav på ersättning för din del om ärendet är enkelt och klart. Om åklagaren inte framställer krav på ersättning underrättas du skriftligen om detta.

Du kan också yrka skadestånd i rätten under det straffrättsliga förfarandet. Detta kan göras av ett rättegångsbiträde för din räkning.

Vid behov kan skadeståndsyrkandet också behandlas i ett separat civilrättsligt förfarande. Du kan också framställa ditt krav som ett separat civilrättsligt krav.

Om ditt krav inte behandlas tillsammans med brottmålet tas en domstolsavgift ut för förfarandet.

Domstolen förpliktade gärningsmannen att betala skadestånd eller ersättning till mig. Hur kan jag vara säker på att gärningsmannen betalar?

Om gärningsmannen inte frivilligt betalar i enlighet med domstolens beslut kan domen verkställas genom utmätning. Utmätningen inleds inte automatiskt. Du måste lämna in en ansökan till utskökningsverket och bifoga domstolens beslut.

Du kan inte kräva ersättning av gärningsmannen för belopp som du redan har mottagit som ersättning från staten för samma förlust eller skada.

Om gärningsmannen inte betalar, kan då staten betala ut ett förskott? På vilka villkor?

Du måste inte kräva ersättning av gärningsmannen för att få ersättning från staten. Du måste dock framställa ett krav på ersättning vid rättegången.

Har jag rätt att få ersättning från staten?

Om du (eller en närstående) utsätts för ett brott i Finland kan du få ersättning från staten för personskador och lidande på grund av brottet. För att få ut ersättningen måste du polisanmäla brottet.

Om målet behandlas i domstol måste du få rätten till ersättning fastställd i domen. Det innebär att du ska framställa ett krav på ersättning vid rättegången.

Om denna skyldighet inte har fullgjorts betalas ersättning för skada i brottmål i allmänhet inte ut.

Du måste ansöka om ersättning inom tre år från den dag en lagakraftvunnen dom meddelades i ett mål om ersättning. Om ärendet inte har prövats i domstol måste ersättning krävas inom tio år från den dag brottet begicks. Bara i vissa fall kan dessa tidsfrister justeras.

Kravet på ersättning behandlas av Statskontoret. Du kan antingen skicka kravet elektroniskt till rikosvahingot@valtiokonttori.fi eller skriva ut blanketten och skicka den till Statskontoret, PB 50, 00054 Statskontoret.

Har jag rätt att få ersättning om gärningsmannen inte dömts?

Du får ansöka om ersättning även om gärningsmannen inte har identifierats. Bifoga en kopia av polisanmälan från förundersökningen eller andra tillförlitliga uppgifter om händelseförloppet.

Du har också rätt till ersättning om gärningsmannen har identifierats men inte dömts, på grund av att gärningsmannen är under 15 år eller inte har straffrättsligt ansvar.

Har jag rätt till ersättning i förväg om jag väntar på beslut om min ansökan om ersättning?

Du får vid behov lämna in en skriftlig ansökan om ersättning i förväg. Ersättning i förväg kan lämnas om behandlingen av ditt ersättningsärende drar ut på tiden av skäl som ligger utanför din kontroll och du har rätt till ett stort ersättningsbelopp.

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

5 - Min rätt till stöd och bistånd

Vem ska jag kontakta för stöd och hjälp?

[Stöd för alla brottsoffer](#)

– Brottsofferjouren, tfn: 116 006

[Skyddshemstjänster för personer som drabbas av våld i nära relationer](#)

[Skyddshem på nätet](#)

[Stödcentret Seri för sexualbrottsoffer](#) (över 16 år):

– Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Kuopio, Uleåborg

Våldtäktskriscentralen Tukinainen

– Tfn 0800 97899

[Tukinainen på nätet](#)

[Våldtäktskriscentralen Tukinainen](#)

[Hjälpssystemet för offer för människohandel](#)

– Mottagningscentret Joutseno, tfn 029 54 63 177

Medling

– Medlingsbyråer:

[Medling i straffrättsliga och civilrättsliga frågor](#)

[Medling i straffrättsliga och civilrättsliga frågor](#) (på engelska)

[Polis](#)

– Nödfall: ring 112 (nödnummer)

[Rättshjälp](#)

[Ersättning från staten för brottsskador](#)

– Statskontoret, tfn 0295 50 2736

Hotline för stöd till brottsoffer

Brottsofferjouren, tfn 116 006

Nollinjen (dygnet runt), tfn 080 005 005 (journalnummer för offer för våld i nära relationer och våld mot kvinnor)

Våldtäktskriscentralen Tukinainen, tfn 0800 97899 (offer för sexuella övergrepp)

Hjälpssystemet för offer för människohandel (dygnet runt), tfn 029 54 63 177 (offer för människohandel)

Är stöd till brottsoffer gratis?

Brottsofferorganisationernas stöd är gratis. De tjänster som tillhandahålls av skyddshem, stödcentrum för sexualbrottsoffer och hjälpssystemet för offer för människohandel är också gratis för klienten.

Vilka typer av stöd kan jag få från statliga myndigheter eller staten?

Ett brottsoffer kan behöva läkarhjälp eller andra social- och hälsovårdstjänster, såsom socialjour, sjukhusvård samt fysisk och psykisk rehabilitering. Du kan utnyttja dessa tjänster på samma villkor som andra klienter.

Skyddshem erbjuder omedelbart krisstöd, skyddat boende dygnet runt och psykosocialt stöd och rådgivning för din akuta situation. Dessa tjänster erbjuds i första hand till personer och familjer som har utsatts för våld i nära relationer eller hot om våld. Vissa av tjänsterna tillhandahålls av organisationer. Institutet för hälsa och välfärd har ansvar för skyddshemstjänsterna.

Hjälpssystemet för offer för människohandel är en statlig myndighet som har ansvar för att se till att rättigheterna för offer för människohandel respekteras.

Stödtjänsterna omfattar skyddat boende, hälso- och sjukvård, sociala tjänster, mottagningsbidrag eller socialbidrag, juridisk hjälp och rådgivning, en stödperson för straffrättsliga förfaranden samt tolkning och översättning. Utöver hjälpssystemet lämnar även organisationer stöd till offer för människohandel. Du har rätt att använda ett juridiskt biträde för att göra polisanmälan samt vid förhör och rättegång. Biträdet kan vara en advokat, ett offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Låg- och medelinkomsttagare kan ha rätt att få rättshjälp av staten. Då betalas biträdets arvode delvis eller helt av staten. Du kan ansöka om rättshjälp hos en rättshjälpsbyrå eller via rättshjälps e-tjänster. Du kan också be en advokatbyrå eller en juridisk byrå ansöka om rättshjälp.

När det är fråga om våld i nära relationer, sexualbrott eller ett allvarligt brott mot offrets liv, hälsa eller frihet, kan domstolen förordna ett rättegångsbiträde och en stödperson för offret. Då betalar staten arvodet oberoende av dina inkomster.

Du kan få hjälp av en stödperson i olika skeden av det straffrättsliga förfarandet. Du kan be vem som helst att bli din stödperson. Stödpersonen kan åtfölja dig till förhandlingarna och domstollssammanträdena, men personens närvaro kan begränsas i vissa fall. Brottsofferjouren kan tillhandahålla en utbildad stödperson gratis. Brottsofferjourens allmänna stöd till brottsoffer finansieras av justitieministeriet och omfattas av en allmännyttig skyldighet.

Vilka typer av stöd kan jag få från icke-statliga organisationer?

Många organisationer erbjuder stöd, råd och vägledning för brottsoffer. Brottsofferjouren bistår i samband med alla slags brott och det straffrättsliga förfarandet, och ger råd om hur brottsoffret kan utnyttja sina rättigheter. Den som utsätts för våld i nära relationer kan få skydd och stöd på skyddshemmen. Hjälp lämnas också via journalnummer och omsorgstjänster i närmiljön. På vissa orter ges särskilt stöd till offer för sexuellt våld och kvinnor med invandrarbakgrund, samt kamratstöd åt närstående till offer för dödligt våld.

Stödtjänster som tillhandahålls av organisationer

[Brottsofferjouren](#)

Stöd för alla inblandade, däribland vittnen och brottsoffrets närstående. Hjälp och råd om hur man som brottsoffer utövar sina rättigheter vid straffrättsliga förfaranden. Nationellt journalnummer, juridisk rådgivning, webbstödtjänst. Regional service i form av stödpersoner.

– Journalnummer 116 006 (gratis)

– Telefonrådgivning i juridiska frågor 0800 161 177 (gratis)

[Nollinjen](#)

Journalnummer för offer för våld i nära relationer och våld mot kvinnor, tfn 080 005 005 (gratis)

[Förbundet för mödra- och skyddshem](#)

Skyddshem för personer som har utsatts för våld eller hot om våld i nära relationer och som behöver stöd för att få slut på våldet samt nödbostad.

Omsorgstjänster i närmiljön ger stöd för att komma till rätta med situationen och klara krissituationer till följd av våld i nära relationer. Telefonrådgivning, samtal med en person som kan ge professionellt stöd vid våld i nära relationer, en styrd grupp för personer i samma situation eller stödboende.

[Skyddshem på nätet](#)

Webbtjänst som drivs av förbundet för mödra- och skyddshem; hjälper alla parter i våldspräglade relationer.

[Våldtäktskriscentralen Tukinainen](#)

Lämnar stöd och vägledning åt personer som har utsatts för sexuella övergrepp samt deras närstående. Webbtjänst.

– Krisnummer: tfn 0800 97899 (gratis)

– Telefonrådgivning i juridiska frågor: tfn 0800 97895 (gratis)

 Finlands mångkulturella kvinnoförening Monika

Lågtröskeltjänster, juridisk rådgivning och skyddat boende för kvinnor och barn med invandrarbakgrund som utsatts för våld. Hjälp på flera språk; även stödpersontjänster.

– Journummer 0800 05058 (gratis)

– Skyddshemmet Mona, tfn 045 639 6274 (dygnet runt)

 Kvinnolinjen

Råd och stöd åt kvinnor och flickor som oroar sig för våld. Information på nätet och via telefon.

– Tfn 0800 02400 (gratis)

 Pro-tukipiste

Hälsa- och stödtjänster för personer som arbetar inom sex- och erotikbranschen samt offer för människohandel.

 Föreningen för närstående till offer för dödligt våld – Huoma

Kamratstöd åt närstående till offer för dödligt våld.

– Tfn 050401 2230

 <https://www.huoma.fi/>

 Föreningen för mental hälsa i Finland

Hjälp vid livskriser.

– Krisnummer 09 2525 0111 (dygnet runt)

 Suvanto – För trygg ålderdom

Hjälp, kamratstöd och juridisk rådgivning för att motarbeta våld mot äldre.

– Suvantos journummer 0800 06776 (gratis)

Senaste uppdatering: 05/02/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.